REKOMENDACIJOS

KOMISIJOS REKOMENDACIJA

2010 m. balandžio 28 d.

dėl mokslinių tyrimų bendro programavimo iniciatyvos „Sveika mityba – sveikas gyvenimas“

(2010/250/ES)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 181 straipsnio 2 dalį,

kadangi:

(1) Sąjunga vystysis ir klestės tik jei jos piliečiai bus sveiki.

(2) Per pastaruosius tris dešimtmečius Sąjungos gyventojų, ypač vaikų, antsvorio ir nutukimo lygiai gerokai padidėjo.

(3) Sąjungos gyventojai vartoja vis daugiau nesveiko maisto, darosi fiziškai pasyvesni.

(4) Dažniau sergama lėtinėmis ligomis, tokiomis kaip širdies ir kraujagyslių ligos, hipertenzija, II tipo cukrinis diabetas, insultas, tam tikros vėžinės ligos, dažniau pasireiškia raumenų ir skeleto pakenkimų ir net įvairių psichikos sveikatos sutrikimų.

(5) Pašalinus su gyvenimo būdu, įskaitant mitybą, susijusius rizikos veiksnius, būtų galima išvengti maždaug 80 % širdies ligų, insulto ir II tipo cukrinio diabeto atvejų, taip pat 40 % vėžinių susirgimų.

(6) 2009 m. gruodžio 3 d. posėdyje Konkurencingumo taryba pripažino, kad srityje, kuri aptariama dokumente „Sveikata, maistas ir su mityba susijusių ligų prevencija“ (pavadinimas vėliau pakeistas į „Sveika mityba – sveikas gyvenimas“), bendras programavimas dabartinėms suskaidytoms valstybių narių pastangoms mokslinių tyrimų srityje suteiktų reikšmingos pridėtinės vertės. Todėl ji priėmė išvadas, kuriose pripažino šios srities bendro programavimo iniciatyvos būtinybę ir paragino Komisiją prisidėti prie tos iniciatyvos rengimo. Be to, Taryba dar kartą patvirtino, kad bendrą programavimą vykdo valstybės narės, o Komisija atlieka tik padėjėjo vaidmenį.

(7) Maisto ir sveikatos srities mokslinių tyrimų bendras programavimas sudarytų sąlygas koordinuoti mokslinius tyrimus, susijusius su gyvenimo būdo ir mitybos poveikiu sveikatai, būtų reikšmingai prisidedama prie siekio sukurti veiksmingą su mityba susijusių ligų prevencijos Europos mokslinių tyrimų erdvę ir stiprinama Europos kaip lyderės pozicija ir konkurencingumas atitinkamų mokslinių tyrimų srityje.

(8) Siekdamos užtikrinti, kad bendros valstybių narių pastangos maisto ir sveikatos srityje būtų veiksmingos, valstybės narės turėtų parengti ir įgyvendinti strateginių mokslinių tyrimų darbotvarkę, grindžiamą bendru požiūriu į su mityba susijusių ligų prevenciją.

(9) Kad užtikrintų veiksmingą numatomų bendrų veiksmų valdymą, valstybės narės turėtų sukurti bendrą valdymo struktūrą, kuri padėtų nustatyti bendras bendradarbiavimo ir koordinavimo sąlygas, taisykles bei procedūras ir stebėti, kaip įgyvendinama strateginių mokslinių tyrimų darbotvarkė.

(10) Kad pasiektų šioje rekomendacijoje nustatytus tikslus, valstybės narės turėtų bendradarbiaudamos su Komisija išnagrinėti galimas Komisijos iniciatyvas, kurios padėtų valstybėms narėms rengti ir įgyvendinti strateginių mokslinių tyrimų darbotvarkę.

(11) Kad Komisija galėtų atsiskaityti Europos Parlamentui ir Tarybai, valstybės narės Komisijai turėtų reguliariai teikti pažangos, padarytos įgyvendinant šį bendrą programavimą, ataskaitas,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

1. Valstybės narės skatinamos parengti bendrą viziją, kaip bendradarbiavimas mokslinių tyrimų srityje ir šios srities koordinavimas Sąjungos lygmeniu gali padėti stiprinti su mityba susijusių ligų prevenciją.

2. Valstybės narės skatinamos parengti bendrą strateginių mokslinių tyrimų darbotvarkę, kurioje būtų nustatyti vidutinės trukmės ir ilgalaikiai su mityba susijusių ligų prevencijos mokslinių tyrimų poreikiai ir tikslai. Į strateginių mokslinių tyrimų darbotvarkę turėtų būti įtrauktas įgyvendinimo planas, kuriame būtų nustatyti prioritetai bei terminai ir nurodyti konkretūs veiksmai, priemonės ir ištekliai, būtini strateginių mokslinių tyrimų darbotvarkei įgyvendinti.

3. Valstybės narės skatinamos imtis toliau išvardytų veiksmų, kurie būtų strateginių mokslinių tyrimų darbotvarkės ir įgyvendinimo plano dalis:

a) rinkti informaciją apie susijusias nacionalines programas ir mokslinių tyrimų veiklą ir dalytis tokia informacija;

b) nustatyti sritis ar mokslinių tyrimų veiklą, kurias koordinuoti, kurioms skelbti bendrus konkursus ar telkti išteklius būtų naudinga;

c) dalytis informacija, ištekliais, gerąja patirtimi, metodika ir gairėmis, ypač atliekant didelės apimties kohortinius ir klinikinius tyrimus;

d) nustatyti b punkte minėtų sričių bendrai atliekamų mokslinių tyrimų tvarką, taip pat kokybės kriterijus;

e) prireikus dalytis esama mokslinių tyrimų infrastruktūra, kurti naują infrastruktūrą, pavyzdžiui, koordinuojamas duomenų bazes, biologinius bankus arba duomenų ekstrapoliacijos žmonėms modelius;

f) eksportuoti ir skleisti žinias, inovacijas ir tarpdisciplininę metodiką, taip pat užtikrinti, kad mokslinių tyrimų rezultatai būtų veiksmingai taikomi, ir taip padidinti Europos konkurencingumą ir sustiprinti politikos formavimo sritį;

g) skatinti ir remti glaudesnį viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimą ir siekti, kad įvairiuose verslo sektoriuose būtų taikomas atvirojo inovacijų kūrimo ir naudojimo modelis;

h) kurti esamų centrų, kurie visų pirma specializuojasi vartojimo tyrimų, mitybos ir perdirbimo technologijų srityje, tinklus.

4. Valstybės narės skatinamos sukurti bendrą su mityba susijusių ligų prevencijos srities valdymo struktūrą, kuri padėtų nustatyti bendras bendradarbiavimo ir koordinavimo sąlygas, taisykles bei procedūras ir stebėti, kaip įgyvendinama strateginių mokslinių tyrimų darbotvarkė.

5. Valstybės narės skatinamos bendrai įgyvendinti strateginių mokslinių tyrimų darbotvarkę, vykdant nacionalines mokslinių tyrimų programas ar kitų rūšių nacionalinę mokslinių tyrimų veiklą.

6. Valstybės narės skatinamos bendradarbiaujant su Komisija nagrinėti galimas Komisijos iniciatyvas, kurios padėtų valstybėms narėms rengti ir įgyvendinti strateginių mokslinių tyrimų darbotvarkę, ir koordinuoti pagal bendras programas ir pagal kitas Sąjungos aptariamosios srities iniciatyvas vykdomą veiklą.

7. Valstybės narės skatinamos reguliariai teikti Komisijai pažangos, padarytos įgyvendinant šią bendro programavimo iniciatyvą, ataskaitas.

Priimta Briuselyje 2010 m. balandžio 28 d.

Komisijos vardu

Máire GEOGHEGAN-QUINN

Komisijos narė